

Zaməddin ZİYADOĞLU

XATIRLA MƏNİ

Günlərin xoş keçəndə,
Yaxşı dostlar içində,
Elə, özü biçimdə,
Xatırla məni!

01.04.1981

AXTARAN, TAPAR!

Dostum!
Lazım olsam,
Özümü axtar!
Əgər, uzaq olsam,
Sözümü axtar!
Qəlbimi bilməyə,
Gözümü axtar!
Axtarsan dostları
Tapa biləsen...
Atalar demişlər: -
Axtaran tapar!
Axtaran tapar!

N.Daşları, May, 1980

ODLAR YURDUM - AZƏRBAYCAN

(musiqi - Fəxri xanimindir)

Vətənimən, cənnətimən,
Rübabımsan qəlb oxşayan,
İllahımsan coşub-daşan,
Özün şirin, dilində can,
Odlar yurdum - Azərbaycan!

Bölgələrin bol sərvətli,
Üfiqlərin qızıl rəngli,
Bir diyarsan, naz-nemətlə,
Ömrü müdəm baharlaşan,
Odlar yurdum - Azərbaycan!

Övladların mərd ürəklə,
Süfrələrin duz-çörəklə,
Vüqarlısan, dəyanətli,
Dolar sənsiz qəlbə hicran,
Odlar yurdum - Azərbaycan!

Azadlığın qandan baha,
İnamını qırma daha,
Nikbinliklə bax sabaha,
Damarında oynayan qan,
Odlar yurdum - Azərbaycan!

Dinlə məni, sən, Anacan,
Gözləyirəm ilk sərəncam,
Gözüm kimi qoruyacam,
Bayraqını sinəmdə-can,
Odlar yurdum - Azərbaycan!
Odlar yurdum - Azərbaycan!

AĞRIN ALEM, HƏNCƏRİSƏN, HƏNCƏRİ

«Aşıq Pəri» məclisinin yaradıcısı və rəhbəri Narinc Xatuna

Xəyal məni lap uzağa apardı,
Gah bürküyə, gah sazağa apardı,
Qanadında duz Qazağ'a apardı,
Köçəsgərdə xavar aldı bir pəri,
Ağrin alem, həncərisən, həncəri?

Heç girməzdi belə səfər yuxuma,
Xanlıqlarda çatdım boy-a-buxuna,
Doğma yurdum möcüzədi çoxuna.
Elat görmüş burda Sultan Səncəri,
Ağrin alem, həncərisən, həncəri?

Aman Allah, keçən günlər hardadı?
El-obamin yaylaqları dardadı,
Yaddaşının yadında da var dadı,
Qulancarı, cincilim, pencəri,
Ağrin alem, həncərisən, həncəri?

Ömrüm boyu erkən durub, gec yatdım,
Çox arzumun istəyinə mən çatdım,
Qismətimin ruzusunu oyatdım,
Kim istəməz bir qurudlu xəngəli,
Ağrin alem, həncərisən, həncəri?

Tanrı taleyimə yazdı bu yurdu

Bal kimidir mahalimin ləhcəsi,
Ətirli dir torpağında baxçası,
Məclislər sazin-sözün boğçası,
Kəsəmənli, Ağköynəkli, İncəli,
Ağrin alem, həncərisən, həncəri?

Ozan yurdum, şair yurdum, nur yurdum,
Ocaq yurdum, müqəddəsim, pir yurdum,
Azərbaycan, şimal-cənub bir yurdum,
Zaməddinəm, şairlərin cəcəli,
Ağrin alem həncərisən, həncəri?
Ağrin alem, həncərisən, həncəri?

XƏNGƏLIN

(Qazaxlulara və xəngəlsevənlərə
yarızarafta)

Ellərimiz lap qədimdən ad verib,
Düşübdür dillərə adı xəngəlin!
Daş Salahlı quruduyla dad verib,
Qalib damaqlarda dadı, xəngəlin!

Xırmandan yazılıar unun fərmani,
Buğdanı üyüdər el dəyirmanı,
«Ağzi xamırlı»dır - onun dərmanı,
Olar həyatında dadi xəngəlin!

Qonağın sayına kəsərlər kündə,
Əngəli olmasa yeyərlər gündə,
Məcmeyi sinidə, beçə... üstündə,
Nolayıdı, gəleydi ardı - xəngəlin!

Ləziz yeməklərin məkanı - Qazax!
Xəngəli vəsf edib, nə qədər yazax,
Olsa da qar-boran, olsa da sazax,
Olarmı doğması-yadi, xəngəlin!

Dostlar! Zaməddini qoymayıñ lağ'a,
Xəngəl qonaqlığı düşər hər çağ'a,
Bircə sualım var, ay Tofiq qağı,
Olarmı cərməsi-zadı xəngəlin?
Damaqdan getməmiş dadı, xəngəlin!

ÜZÜ - QİBLƏYƏ-QİBLƏYƏ

Doğulanı... yol gedirəm,
Üzü qibləyə-qibləyə...
Bu yolu gen-bol gedirəm,
Düzü - qibləyə-qibləyə!

«Quran»dı - ibrət kitabım,
Tükənməz sərvət kitabım,
«Zəbur», «İncil», «Tovrat» - kitabım,
Sözü - qibləyə-qibləyə!

«Bismillah!» - sözüm hər vaxt,
Əhli-sünne yatar sərvəx,br/>Ömür yetər sona bir vaxt,
Özü - qibləyə-qibləyə!

Eylədim Həccı ziyanət,
Təvbəm qazandı bəraət,
Yolboyu etdim qiraət,
Sözü - qibləyə-qibləyə!

Zaməddini yaxşı tanı,
Nəsl-i-ocaq, din-imanı,
Allaha sadiq inamı,
Gözü - qibləyə-qibləyə!

1 sentyabr, 2017-ci il,
«Qurban bayramı» günü

AY CİJİ

Zəhmətkeş anamsan, əli qabarlı,
Sadə bir insansan, ismət-abırlı,
Nəvə-nəticəli, qismət-nübarlı,
Hərdənbir yiğirsan işığına bizi!
Sənin qonağınam bu gün, ay ciji!

Ömrün səksənində birçəyi ağsan,
Oğluna-qızına arxasan, dağsan.
Qulluğunda qulam, nə qədər sağsan,
Səhvimiz olursa, bağıشا bizi,
Oğul payın, yarağınam, ay ciji!

ÜRƏYİM

Zəmanənin gərdişinə,
Sinə gəren mərd ürəyim...
İsteyimin vərdişinə,
Əyişməyən sərt ürəyim!
Dost-düşmənin qınağına,
Məhəbbətin sınağına,
Ömrü-günün bu çağında
Aparmasın dərd, ürəyim!

28 may, 1995

OLUBDUR

Babalar görmüşəm öz kəndimizdə,
Qeyrəti bizlərə örnək olubdur!
Nənələr görmüşəm öz kəndimizdə,
İsməti üzündə örnək olubdur!

Babalar görmüşəm öz kəndimizdə,
Əkib-becərdiyi torpaq olubdur!
Nənələr görmüşəm öz kəndimizdə,
Buta-tumurcuğu yarpaq olubdur!

Elatlar hər anı - nağıla bənzər,
Köhənə xatirolər - noğula bənzər,
Vətən övladları - oğula bənzər,
Üzünü ağardan torpaq olubdur!

Neftçiymə - şairəm, özüm kəndliyəm,
Əzəldən ocağa-közə səmitliyəm,
Sazın vurğunuyam, sözə bəndliliyəm,
Sanmayın şəhərə ortaq olubdur!

Qazax 29.12.14

KİM GÜCLÜDÜR DÜNYADA?

Yer şumlayan babaya,

Sual verdi nəvəsi;

- Ay baba! Söylə görüm,

Kim güclüdür dünyada,

Qarışqamı - ya filmi?

Bir anlıq fikrə dalıb,

Müdrilik baba söylədi:

- Ay mənim oğul nənəm!

Ay mənim noğul nəvəm!

Dünyanın ən güclüsü -

Nə pələngdir, nə şirdi,

Nə dəvədi, nə fildi,

Nə qarışqa tifildi,

Bu dünya - bir müründür,

Aqil insan güclüdür!

Aqil insan güclüdür!

Qazax, 01.04.2012

BU ZALIM DÜNYADA

ÇAŞMAYIN, QIZIM

Ata nəsihəti - kül altında közdür,
Bu zalim dövrənda çashmayın, qızım!
Müdrilik məsləhəti - ağılli sözdür,
Sözün sərhəddini aşmayın, qızım!

Nəslimiz binədən - ocaq nəslidir,
Sevgi müqəddəsdir, eşqin əslidir,
Fəsillər gözəli - Bahar fəslidir,
Bahar zirvəsindən düşməyin, qızım!

Həyat bir sinaqdır - sevir dəyanət,
Hər kəsə yaraşq - namus, layaqət,
Ad-sani qoruyun, məndən əmanət,
Kükreyən sel kimi, coşmayın, qızım!

Heç vaxt aldanmayın qızılı-lələ,
Ömrü girov qoyun ilqarlı ilə...
Ruzu da qismətdir - Tanrıdan gələ,
Halalı-harama qoşmayın, qızım!

Dünya fəlsəfədir min kamalı var,
Səadət - sacayaq: - üç təməli var,
Sağlamlıq, məhəbbət, səbr amalı var!
Sözün sərhəddini aşmayın qızım,
Bu zalim dövrənda çashmayın, qızım!

DOST SÖZÜ

Elə sözdür - hecalara bölməməz,

Elə sözdür - tarixi də bilinməz.

Əbədidir, yer üzündən silinməz,

Ay-ulduzlu kəhkəşəndir, dost sözü,

Dağlar kimi, möhtəşəmdir, dost sözü!

Bəzən olur damla-damla,
Leysan kimi, dağ selində.
Dəryalarda-dənizlərdə,
Ümmanlarda - Birləşirik!

Bəzən olur, coşub-daşır,
Xan Arazla - Dəli Kür tək,
Arazlaşır - Kürəşirik,
Xəzərləşir - birləşirik!

Bəzən olur, Qobustanın,
Dağlarında yallı gedir,
Qayalaşır - sirləşirik,
Mətinləşir - birləşirik!

Bəzən olur acizlərə,
Məzumlulara hədə gelir,

«Pələngləşib» - «Şirləşirik»,
Nakəslər.., birləşirik!
Bəzən olur.., dinimizlə,
Tək Tanrıın bəndələri,
Mətinləşib pirləşirik,
Məscidlərdə - birləşirik!

Bəzən olur.., meydanda,
Əks qütbü maqnit kimi,
Cazibəsiz, təmənnasız.
Zəncirləşib - birləşirik,
Həmrəyləşib - birləşirik!!!

SƏN DÜŞÜN, İNSAN

Hara tələsirsən, a zalim oğlu?
Əl saxla, bir dayan, sən düşün, insan!
Ay Adəm övladı, ay alim oğlu,
Dünyanın əşrəfi, son yükün, ehsan,
Əl saxla, bir dayan, sən düşün, insan!

Yolunu azıbsan, hara gedirsən?
Təbiəti talayib - viran edirsən!
Sən, heç utanırsan? Həya edirsən?
Dünyanın əşrəfi, son yükün, ehsan,
Əl saxla, bir dayan, sən düşün, insan!

Torpağa gah Vətən, gah Ana dedin,
Bəlkə də vicdanın oyana dedin,
Xeyirə üz tutdun, ziyana yedin,
Dünyanın əşrəfi, son yükün, ehsan,
Əl saxla, bir dayan, sən düşün, insan!

Sandın ki, torpağın sonu görünmür,
Nə suyun - havanın donu görünmür,
Düşübən tələyə yönü görünmür,
Dünyanın əşrəfi, son yükün, ehsan,
Əl saxla, bir dayan, sən düşün, insan!

Səmada buludlar tutqun, zəhərli,
Zaman at belində gedir yəhərli,
Ozon qatındadır gözü qəhərli,
Dünyanın əşrəfi, son yükün, ehsan,
Əl saxla, bir dayan, sən düşün, insan!

Bir yanda qasırga, bir yanda tufan,
Sel basıb, daşqınlar, zəlzələ, vulkan,
Allaha qalibdir yeganə güman,
Dünyanın əşrəfi, son yükün, ehsan,
Əl saxla, bir dayan, sən düşün, insan!

Ekoloq - şairəm qəlbimdə inam,
Ana təbiətdən gözləmə aman,
Hər zaman sınağa çəkəcək zaman,
Dünyanın əşrəfi, son yükün, ehsan,
Əl saxla, bir dayan, sən düşün, insan!

BİLMİRƏM, DÜNYANIN HARASINDAYAM

Bir ömür yaşadım sevinc-kədərli,
Bilmirəm, dünyanın harasındayam?!
Bir ömür yaşadım barlı-bəhərli,
Günlərin ağında-qarasındayam,
Bilmirəm, dünyanın harasındayam?!

Vaxtımi vermədim bir an da boşə,
Qatlaşdım zəhmətə böxtimlə qoşa,
İdrakla çalışdım, baxmayıb yaşı,
Bəlkə də ömrümün yarısındayam,
Bilmirəm, dünyanın harasındayam?!

Aldım müdriklərdən ibret dərsini,
Gəzdim bu dünyadan dörd qitesini,
Süzdüm asimandan göyün ərşini

(Əvvəli 10-cu səhifədə)

HƏQİQƏTİ... GÖZDƏ AXTAR

«Nəsihətlərim» silsiləsindən

Dünyanı eyləyər seyr,
Həqiqəti... gözdə axtar.
Müdrilər belə deyir:
Ədaləti - düzdə axtar,
Həqiqəti... gözdə axtar!

Göz var, şəfəq-nur saçır,
Göz var, qəlbə yol açır,
Göz var, gözlərdən qaçırlar,
Ləyaqəti - üzdə axtar,
Həqiqəti... gözdə axtar!

Göz var, ahu baxışlı,
Göz var, sürmə-naxışlı,
Göz var, yar-yaraşlıqlı,
Zəmanəti - sözdə axtar,
Həqiqəti... gözdə axtar!

Göz var, abır-həyalı,
Göz var, baxşı sayalı,
Göz var, daşlı-qayalı,
Məhəbbəti - gözdə axtar,
Həqiqəti... gözdə axtar!

Gözlər! - qəlbin aynası,
Gözlər! - eşqin mayası,
Gözlər! - Hacının vəfəsi,
Səxavəti - izdə axtar,
Həqiqəti... gözdə axtar!
Həqiqəti... gözdə axtar!

BAHARIN SORAĞI ELLƏRDƏN GƏLİR

Xalqımızın inanc və etiqadlarına görə
Novruz - su, od, yel və torpaq
çərşənbələrindən keçir...

Yetir mənzilinə qışın karvanı,
Novruzun növraqı illərdən gəlir.
Keçir çərşənbələr yazın sarvanı,
Baharın sorağı yellərdən gəlir.

Gəzir əriş-arğac, ərzi-mahali,
Örpəyi dumandan, abır-həyalı.
Qədəmi ruzulu, izi sayalı,
Baharın sorağı ellərdən gəlir.

Yeddi rəngə çalır gøyün naxışı,
Gecələr nur saçır ayın baxışı.
Ələkdən ələnir leysan yağışı,
Baharın sorağı sellərdən gəlir.

Geyinir gəlintək səməni libas,
Bülbüldən götürir quşlar iqtibas.
Təbiət seyr edib saza qulaq as,
Baharın sorağı tellərdən gəlir.

Xəyalım dolanır doğma Qazağı,
Baxıram bəzənir bayramsayağı.
Bağda bənövşəsi, dağda sazağı,
Baharın sorağı gülərdən gəlir.

Lopalar bəzəyib gøyün üzünü,
Gecə libasında tonqal düzümü.
Zaməddin, şeirlə söylə sözünü,
Baharın sorağı ellərdən gelir.

Bakı-Qazax-Bakı,
23 fevral 2003-cü il

«ÖRNƏK ÖMÜRLƏR!» SİL SILƏSİNDƏN

SÖZÜ VAQİFİN

Qazaxda ənənəvi - Vaqif poeziya
günüünün keçirilməsi münasibətilə

Məzəri Şuşada, ruhu Qazaxda,
Bizə yadigardı sözü, Vaqifin!
Qarabağ əsirdi, gözdən uzaqda,
Qalibdi yollarda, gözü, Vaqifin!

Qazaxdan köklənib könlünün səsi,
Şairlik vergisi, şeir sevgisi,
Məftun eylayibdi görən hər kəsi,
Peyğəmbər simalı özü, Vaqifin!

Qazax ziyalılar, şairlər yurdular,
Yurdun oğlu-qızı qalib bir ordular,
Qəlbimi ovlayıb, halımı sordular,
Nisgili, kədəri, közü, Vaqifin!

Güvənib cijimin şirin dilinə,
Qələmi ilhamla aldım əlimə,
Şeirlər vəsf etdim doğma elimə,
Düşüb söz sehrinə, düzü, Vaqifin!

Vallah, qınamayıñ siz Zaməddini,
İnanın, aşmayıb heç vaxt həddini,
Şeiriyyat olubdu, imani-dini,
Bizə yadigardı, sözü, Vaqifin!
Bizə yadigardı, sözü, Vaqifin!

AXTARIRAM

Sair Mikayıl Müşfiqin əbədi xatirəsinə
Şairim, mögrur səsini,
Şeir-sənət yarışında,
Otuz yeddi dəhşətinin,
Sədasında axtarıram!..

Qartal ruhlu xəyalını,
Gilavarın dillərinində.
Ağrı deyən ney-kamanın,
Fədasında axtarıram!..

Ömrün keçən hər anını,
El-obanın yaddaşında,
Ömrü gödək o güllənin,
Nidasında axtarıram!..

Son oksini - od silahın,
Nişan alan hədəfində,
Gözü kor olmuş cəlladin,
Didəsində axtarıram!..

Gənclik eşqi - sevgisini,
Gözəllərin bilgisində,
Yurdumun Dilbər qızının,
Sevdasında axtarıram!..

Yaş ötdükce kövrəkləşər, əriyər,
Deymədüşər uşaq olar qocalıq!

Ömrümüzün zirvəsidir qocalıq,
Qocalığın əkizidir ucalıq...
Ay Zaməddin, kömək etməz bacarıq,
Qamətini yaytək əyər qocalıq!

*Qazax, Xanlıqlar kəndi,
15 avqust, 1989-cu il*

QAZAĞIM

Açıb varaqladım «Tarix Nadir»ı,
Gördüm ki, dünyada sirdi Qazağım.
Bilinib əzəldən qiymət-qədiri.
Bənzərsiz incidir, dürdür Qazağım.

Avey, Göyəzəndi zirvə dağları,
Barlı-bərəkətli bağça-bağları.
Köksündə çağlayıb buz bulaqları,
Coğazdı, Ağstaya, Kürdü Qazağım.

Qoruyur məndləri düzü-dərəni,
Ovcutək kesiblər kecid-bərəni.
Düşmənə göz dağı qızı, ərəni,
Döyüşçü şairdi, şirdi Qazağım.

Yurdumun sehirli ocaqları var,
Ziyarət edənlər murada çatar,
Mahaldan ziyalı ziyasi saçar,
Müqəddəs məbəddir, pirdi Qazağım.

«Ağstafaçay», «Fəxrəli» baş alib gedər,
Daşlara, daşlara səs salıb gedər,
Müqəddəs torpağı suvarıb gedər,
Həmişə sayılan, sanlı Xanlıqlar!

Zaməddinəm, səni vəsf etdim mən də,
Gözel arzu kimi gəzdir sinəmdə.
Gəzər düz-dünyanı, dönərəm kəndə,
Varlığım, taleyim, arzum Xanlıqlar!
15 avqust 1995-ci il

MƏƏTTƏL QALDIM

Gözəlim,
Öpdün üzümdən,
Titrek dodaqların izləri
qaldı üzümdə.

Gözəlim,
Öpdün gözümdən,
Titrek dodaqların izləri
qaldı gözümdə.

Gözəlim,
Öpdün sözümdən,
Titrek dodaqlarının izləri
qaldı sözümdə.
Gözəlim,
Öpdün, odlandım,
Titrek dodaqların izləri
qaldı közümdə.

Gözəlim,
Öpdüm üzündən,
Doğrusu bu cəsarətə
Məəttəl qaldım özüm də.

DEMƏYİN BU YAŞDA...

“Sevgililər günü” münasibətilə,
Siz mənə deməyin, dəli deməyin,
Deməyin bu yaşda sevgidən yazar.
Sevgidən doymayan zəli deməyin,
Deməyin bu yaşda yolunu azır.

Qəlbin güzgüsüdür insanın gözü,
Sorguya cavabım gözlərimdədir.
Yaşar məhəbbətin kül altda közü,
Sevgimin sehiri sözlərimdədir.

Ülvə məhəbbətin sonu vüsaldır,
Hicrana dağ çəkən alovu varsa.
- Sən məni sevirsən? - çətin sualdır,
Sevərsən pünhanca, sevgin olarsa.

Sadiqəm sevgime əzəldən bəri,
Eşqin qüdrətinə inamım vardır!
Ovlayıb qəlbimi bir gözəl pəri,
Yazını yanan da Pərvərdigardır!

Məni qınamayıñ, bir söz də deyim,
Aqillər demişdir: - Dünya fanıdır!
Fəlsofi fikirdir bus öz, bu deyim,
Məhəbbət saxtasa, sevgi anıdır!

Siz mənə deməyin, dəli deməyin,
Deməyin bu yaşda yolunu azır.
Sevgidən doymayan zəli deməyin,
Deməyin bu yaşda sevgidən yazar.

14.02.2002

QOCALIQ

Sehrləşər yetmişində, yüzündə,
Təmkinləşər yerində, sözündə,
Nur azalar dünya görmüş gözündə,
İnsanlara mehman olar qocalıq!

Qüvvə qalmaz biləyində, dizində,
Tənhalığın izi qalar izində,
Nuraniq həkk olunar üzündə,
İztiyari əldən alar qocalıq!

Kövrək gördüm qocaların qəlbini,
Titrek gördüm salam verən əlini,
Ürək gördüm, odlandırdı qəlbimi,
İnsanı kəməndə salar qocalıq!

Qıgilcılardan tonqal, alov törəyər,
İnsan ömrü şama dönər, əriyər,

